Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacyj Sjonistycznych w Tarnowie.

PRENUMERATA:		
Miesięcznie	zł.	1.10
Kwartalnie	„	3.30
Półrocznie	„	6.60
Rocznie	„	13.20

Prenumerata zamiejscowa o 10 proc. drożej.

Redakcja i administracja: ul. Goldhamera 2.
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:		
Strona	zł	200.—
1/2 strony	„	100.—
1/4 „	„	60.—
1/8 „	„	30.—
1/16 „	„	15.—
1/32 „	„	8.—

Przed tekstem 100 proc. drożej. Drobne za słowo 30 gr.

Rok I. Tarnów, piątek, dnia 28 grudnia 1928 Nr. 38

Duch warcholstwa.

(Na marginesie ostatniego posiedzenia Rady kahalnej).

Spokojnie i rzeczowo chcemy omówić zachowanie się grupy antysjonistycznej na ostatniem posiedzeniu Zarządu i Rady kahalnej Nazywamy grupę tą antysjonistyczną, bo żadnej ideologji grupa tą nie posiada a spaja najróżnorodniejsze elementy w grupę tą wchodzące jedynie obłęd jakiś ślepej nienawiści ku sjonistom, — obłęd, który sprawia, że „demokraci, ludowcy i bezpartyjni postępowcy" łączą się z najciemniejszym obskurantyzmem. Mylnie zaś utrzymują niektórzy, że pod grupą tą kryje się asymilacja. Nic błędniejszego. W grupie tej nie ma ani krzty idei, ani odrobiny zasad. Jest tam prywata, ambicja zer umysłowych a w szczególności pokutuje tam typowe karjerowiczostwo prowincjonalnej kołtunerji. Nad wszystkiemi zaś temi „zaletami" tych zawodowych politykierów góruje duch warcholstwa.

Cóż bowiem się stało na terenie tutejszej Gminy żydowskiej? Społeczeństwo żydowskie w Tarnowie nie ulękło się przy ostatnich wyborach kahalnych gróźb różnych „autorytetów" ani nie dało posłuchu natrętnym żebraninom miejscowych „dobroczyńców" lecz zwarcie wypowiedziało się za ideą narodowo żydowską, za uczciwą gospodarką kahalną i za programem pracy kahalnej wysuniętym przez partje sjonistyczne. Blok „ortodoksyjno ludowy" posunął się w ostatniej chwili w swej walce wyborczej tak daleko, że nawoływał w odezwach wyborców do głosowania na każdą inną partję, byleby nie na sjonistyczną. Skutek tej metody walki był dla „obrońców Tory" i dla „postępowych ludowców" fatalny. Blok antysjonistyczny poniósł sromotną klęskę. Zdawało się, że ludzie ci wyciągną konsekwencję należytą z wyrażonego im przez ludność votum nieufności, że zrzekną się swych mandatów gdzieindziej piastowanych a w każdym razie, że usuną się w kąt, jak to przystoi skompromitowanym politykom.

I tu się zaczyna tragedja naszego życia żydowskiego. Zawsze są u nas jednostki, które uważają, że na zbiorowem życiu żydowskiem można bezkarnie grasować. Jednostki te gdzieindziej n. p. na terenie Rady miejskiej są największymi przeciwnikami rządów komisarskich, jako że rządy takie zagrażają samorządowi miejskiemu. Pan wiceburmistrz nazwałby z pewnością każdego i to słusznie warchołem, ktoby np. zdekompletował Radę miejską tylko w tym celu, by uniemożliwić wybór wiceburmistrza i by w ten sposób otworzyć wrota dla rządów komisarskich na Magistracie. Ale Gmina żydowska jest dla tych „działaczy" dzikiem polem, na którem można dowolnie swawolić i warcholić. Nic to, że przez to podkopuje się autorytet i tak słabej jeszcze podstawy samorządu żydowskiego — nic to, że przez to narażone są na szwank interesa najbiedniejszych warstw żydowskich. Bunt wściekły rozpiera „sobiepanów" i dlatego, że nie mogą sobie skonstruować większości w kahale, którąby była powolną ich ambicjom, apetytom i zachciankom chcą rozbić całą Gminę żydowską, chcą tam wprowadzić zamęt i chaos, chcą wykazać że, gmina ta z nowych wyszła wyborów jest niezdolną do życia i że jedynym ratunkiem dla niej jest wprowadzenie do izby kahalnej komisarza rządowego.

A tymczasem nowy Zarząd kahału musi natychmiast przystąpić do pracy. Zima zastała tysiące biednych Żydów bez chleba, odzieży i węgla. Biedni ci czekają na pomoc gminy żydowskiej. A tu przewlekanie ukonstytuowania się Rady kahalnej stoi na przeszkodzie rozpoczęciu przez nowy Zarząd normalnej pracy.

Przecież w innych miastach wielkich jak we Lwowie i Przemyślu sjoniści pozostali w mniejszości i Zarząd kahałów dostał się tam w ręce niesjonistów. Czyż z tego powodu sjoniści usunęli się gdziekolwiek od lojalnej współpracy nie zrzekając się prawa rzeczowej krytyki?

Czyż w jednym choćby kahale, gdzie sjoniści nie mają rządów, uniemożliwiają oni pracę przez dziecinną obstrukcję w formie ucieczki z sali posiedzeń? I do takich nieodpowiedzialnych demonstracyj dali się użyć w Tarnowie członkowie Agudy? Gdzież są owi bardziej wyrobieni i więcej zrównoważeni politycy „Agudy", którzy dotychczas na terenie kahału z nami współpracowali, mimo iż byli tam stale w mniejszości?

Teraz nareszcie wyszło szydło z worka. Ci wszyscy, którzy uciekli w ubiegłą sobotę tak sromotnie z sali kahalnej sami się zdemaskowali. Okazało się teraz widocznem że dla żydostwa całego, dla kahału mają oni zainteresowanie tylko o tyle, o ile ich ambicje i apetyty są zaspokojone. Ale Rada kahalna ukonstytuje się poprzez głowy tych wszystkich intrygantów i miernot, które nie wielkością idei ale siłą warcholstwa dojść chcą do władzy. A społeczeństwo żydowskie miało sposobność przekonać się kto jest największym szkodnikiem społecznym w ulicy żydowskiej

* * *

W sobotę dnia 22. grudnia b. r. odbyło się o godz. 6-ej wiecz. posiedzenie nowowybranego Zarządu celem definitywnego ukonstytuowania się. Przed przystąpieniem do wyborów prezesa i wiceprezesa zabrał głos p. Artur Margulies, który zażądał odroczenia posiedzenia motywując swe dziwne żądanie protestem, który wniosła opozycja do Władzy Nadzorczej przeciwko podziałowi mandatów w Zarządzie. P. Margulies jest przekonany, iż „krzywdzący" podział mandatów zostanie unieważniony, a temsamem i dzisiejszy wybór prezesa i wiceprezesa staje się nieracjonalnym. Przewodniczący p. Dr. Ehrenfreund odrzucił wniosek p. Marguliesa ex presidio, jako nieprzewidziany ustawą. Przystąpiono do głosowania na prezesa: Dr Ehrenfreund (kandydat sjonistów) otrzymał na 9 głosujących 5 głosów, a Ch. Aberdam (opozycja) otrzymał 4 głosy przy 1-ym wstrzymującym się. Bund absentował się zupełnie. Przy wyborze wiceprezesa otrzymał tow. Dr Spann 5 głosów przy 5-iu wstrzymujących się Wybrano tedy na prezesa p. Dra Ehrenfreunda, na wiceprezesa tow. Dra Spanna. P. Margulies znowu protestuje przeciwko wynikowi wyborów, motywując to tem, iż wybór prezesa i wiceprezesa może się tylko odbyć przez większość bezwzględną, która wynosi w tym wypadku 6 głosów. Dr Ehrenfreund wyjaśnia oponentowi, iż ustawa przewiduje tylko większość zwyczajną, a więc 5 głosów wystarczą. Na tem posiedzenie zamknięto

Tego samego dnia o godz. 7-ej wiecz. odbyło się posiedzenie nowowybranej Rady. Na wstępie zabiera głos p. Dr. Mütz, który protestuje przeciwko wyborom do prezydjum Zarządu, powtarzając już

przez p. Marguliesa na posiedzeniu Zarządu wysunięte argumenty o potrzebie uzyskania bezwzględnej większości. Na znak protestu opuszcza blok ludowo-ortodoksyjny salę i p. Dr. Mütz prosi o skonstatowanie braku kompletu. Tow. Neiger stwierdza, iż Dr Mütz jako członek Rady nie ma prawa protestować przeciwko wyborom dokonanym w Zarządzie, gdyż Rada i Zarząd stanowią 2 odrębne ciała. Protokół z posiedzenia Zarządu jest już podpisany i sprawę tę należy uważać za załatwioną. Tow. Neiger w dalszym ciągu piętnuje destruktywną taktykę bloku ludowo-ortodoksyjnego, który uniemożliwia rozpoczęcie normalnej pracy w kahale. Wywody tow. Neigera popiera tow. Dr. Feig. Charakterystycznym jest fakt, iż przy wywoływaniu nazwisk celem stwierdzenia kompletu, radni z bloku ludowo-ortodoksyjnego sami zgłaszali swą „nieobecność“. Z powodu braku kompletu posiedzenie odroczono

Następne posiedzenie Rady Kahalnej celem wyboru prezydjum odbędzie się w sobotę dnia 29. bm. o godz. 6-ej wiecz.

—oSo—

Przed nową wielką akcja na rzecz „Keren Hajessod“

(r-n.) Utworzenie i uruchomienie Jewish Agency jest kwestją najbliższych miesięcy. Żydostwo przeżywa teraz czasy o najwyższem napięciu znaczenia historycznego, czasy, które w dziejach narodów występują rzadko, bardzo rzadko, a których nie wolno nam przespać, jeśli nie chcemy ze strony historji kultury i postępu ściągnąć na siebie wyroku odrazy i potępienia. Jesteśmy w wyjątkowo korzystnej sytuacji, że dla olbrzymich strumieni emigracyjnej dynamiki spauperyzowanych mas żydowskich ze wschodniej Enropy otwierają się nieprzejrzane możliwości historyczne w Palestynie, jakich wskutek splotu niezliczonych warunków polityczno-gospodarczej natury nigdy przedtem nie mieliśmy. Danem nam jest budować i ugruntować dzieło siedziby narodowej nie zapomocą narzędzi gwałtu i przemocy i nie zapomocą wojen i podbojów ale przez pokojową i konstruktywną pracę tworzyć silne podstawy zdrowego bytu narodowego na własnej olbrzymim dorobkiem historycznych pomników Ducha Żydowskiego uświęconej ziemi.

Idea palestyńska wyszła poza ramy partyjnego przedsięwzięcia. Organizacji sjonistycznej przypada w udziele szczytna misja awangardy, przedniej straży w naszym pochodzie w górę, cały naród żydowski szykuje się w wielkim i solidarnym łańcuchu wysiłków do objęcia funkcji budowniczego swego Jutra.

Patrząc z aspektu ubiegłego dziesięciolecia na nasz krwią i znojem wywalczony dorobek palestyński daliśmy już światu chwalebne świadectwo naszego uzdolnienia do twórczej pracy u podnóża odbudującej się ojczyzny. Rąk do pracy również nam nie zabraknie. W nadmiarze niestety dostarczają ich nam specyficzne warunki ekonomiki wschodnio-europejskich skupień żydowskich Czego nam brak—to pieniędzy. Stara śpiewka — ale wciąż jeszcze aktualna i w miarę tężenia i dojrzewania naszego czynu doniośleiszymi dzwonami do serc i sumień transmitowana. Najlepsi synowie naszego Narodu odrywają się od swych codziennych zamiłowanych zajęć intelektualnych i spieszą do szeregów budzicieli sumień żydowskich w obliczu wielkiej w świetlane Jutro brzemiennej chwili dziejowej.

Dr. Selig Brodecki, prof. stosowanej matematyki na uniwersytecie w Leeds (Anglja), wspaniały mowca, porzucił swój codzienny warsztat pracy naukowej i w charakterze dzwonnika przyjechał do Polski, by budzić serca żydowskie i unaocznić im ciążącą na narodzie żyd. odpowiedzialność dziejową, której godzina realizacji teraz wybiła.

Żydostwo tarnowskie będzie miało zaszczyt gościć tego czcigodnego emisarjusza wielkiej wspólnej Sprawy u siebie a wyrażamy niepłonną nadzieję, że Jego szlachetne nawołania nie pozostaną bez donośnego echa ofiarności, która złotemi zgłoskami zapisze się w karcie zbiorowego czynu żydowskiej społeczności w Tarnowie.

* * *

D. Selig Brodecki urodził się na Ukranie i już w piątym roku życia wywędrował do Anglji. Studjował na uniwersytecie w Londynie, gdzie w r 1908 otrzymuje najwyższe odznaczenie za zasługi około nauk matematycznych (Senior Wrangler). Doktorat filozofji otrzymuje na uniwersytecie w Lipsku. Jego dorobek naukowy wyraża się w całym szeregu dzieł i rozpraw, z których szczególnie wyróżniają się (w angielskim języku): „Wstęp do nomografji“, „mechaniczne złożenia aeroplanu“ „Sir Issac Newton“, „Matematyka stosowana“, „Aerodynamika“ etc...

Obecnie jest profesorem matematyki stosowanej na uniwersytecie w Leeds (Anglja) Od najwcześniejszej młodości prof Brodecki stoi w centrum ruchu sjonistycznego a od kilku lat piastuje godność wiceprezydenta federacji sjonist. w Anglji p ezydentem jest sir Alfred Mond (lord Melchett). Nadto jest nader czynnym członkiem Kuratorjum Uniw. Hebr. w Jerozolimie. Jako przewodniczący komisji polit cznej K. Akc. wszedł w maju br. do egzekutywy wszechświat. organ. sjonist. na miejsce Dr. M. D. Edera.

Z dziejów Żydów tarnowskich.

(Ortodoksja między sobą w r. 1869).

W archiwum kahalnem w Tarnowie znaleźliśmy dokument, który rzuca ciekawe światło na stosunki panujące wśród ortodoksji tarnowskiej w r. 1869.

Jest nim anonimowe pismo wystosowane w r. 1869. do tutejszego Starostwa a skierowane przeciw sławnemu rabinowi z Nowego Sącza błp. Chaimowi Halberstamowi, do którego grobu tysiące żydów rokrocznie odbywa pielgrzymki. Anonim powyższy jest typowym przykładem pracy destrukcyjnej i denuncjatorskiej tej grupy ludzi, którzy podszywając się pod miano niby ortodoksji, choć z ortodoksją prawdziwą nie mają nic wspólnego używają w walce z przeciwnikiem swym wszelkiej choćby najbardziej zatrutej broni, przynoszącej tylko szkodę i hańbę społeczeństwu żydowskiemu.

Oto treść tego anonimu w dosłownem tłumaczeniu z języka niemieckiego:

Wysokie c. k. Starostwo!

„Wysokiemu Starostwu pewnie jest wiadomem, że wśród Żydów istnieją dwie sekty a mianowicie, sadogórska i sądecka a sekta sądecka, która przeważa uciska sadogórską pod każdym względem a to w ten sposób, że każdemu kto należy do sekty sadogórskiej uniemożliwia się handel i byt. Tychże uciska się i prześladuje a nawet nakłada się na nich klątwy, jednem słowem członkowie sekty sadogórskiej znajdują się w największem niebezpieczeństwie z tego jedynie powodu, ponieważ sekta sadogórska nie chce uwielbiać rabina p. Chaima Halberstama z Nowego Sącza. Zdaje się, że p. rabinowi z Nowego Sącza za mało jest, że uciska sektę sadogórską, przeto postanowił p rabin Chaim Halberstam przy powrocie swoim z miejsca kąpielowego w sobotę t. j. dnia 21. sierpnia 1869 i parę dni następnych wstąpić do Tarnowa, by przy tej sposobności wygłosić kazanie przed Żydami których kazał zebrać z okolicy jakoteż i przed tymi, którzy ani do sadogórskiej ani do sądeckiej sekty nie należą a aby tych wszystkich, którzy należą do sekty sadogórskiej tak zniszczyć że nie tylko uniemożliwionem im będzie handlować, ale co więcej życie ich jest w niebezpieczeństwie, bo można sobie wyobrazić, jak to nieokiełzany tłum, ten z sekty sądeckiej albo ci z wyjątkiem ludzi wykształconych którzy do żadnej sekty nie należą na zlecenie rabina sądeckiego użyją wszystko możliwe i przez to może powstać rewolucja, przeto uważa się za stosowne uniżenie prosić: Wysokie c. k. Starostwo raczy p. Chaimowi Halberstamowi Nadrabinowi z Nowego Sącza zakazać pobytu w Tarnowie“. Tyle anonim. Nie różni się on niczem od denuncjacyj dziś wnoszonych przeciw sjonistom. Wówczas straszono ck. starostę rewolucją, którą przeciwnik — rabin zamierzał rzekomo rozpalić na ulicy żydowskiej. Dziś przedstawia się w denuncjacjach sjonistów jako antypaństwowców, nielojalnych obywateli.

Rzecznikiem takiego paszkwilu wstrętnego był i jest dziś zawsze jakiś „izraelita“ — „wykształcony człowiek“, który mile jest widziany u władz i którego informacje są dla tychże władz decydujące

I wówczas w r. 1869, kiedy to dwie sekty walczyły o rząd dusz w ciemnej uliczce żydowskiej, jakiś wpływowy „ortodoksa“ musiał poprzeć u c. i k. starosty powyższy anonim, skoro „kk Stadthaltereirath i Bezirkshauptmann“ wziął na serjo wyimaginowaną w anonimie obawę wywołania „rewolucji“ przez rabina błp. Chaima Hajberstamma i wydał też polecenie tarnowskiej Gminie wyznaniowej, aby — cytujemy dosłownie — „w porozumieniu z rabinem miejskim przeciwdziałała rzekomym zamiarom Chaima Halberstamma z Nowego Sącza i by zapobiegła niesnaskom w łonie gminy“.

Oto smutny obrazek naszej przeszłości na drobnym tylko odcinku golusowym w Tarnowie. Walka o kahał w Tarnowie pouczyła nas że niektóre sfery w żydostwie w walce z sjonistami na powyższych stosują się wzorach.

Dr. A. Chomet.

Z okazji zaręczyn p. Miny Fisch z p. Izakiem Fischem gratulują serdecznie Imek Wurzel. — Chune Rosner.

Walne Zebranie Ogólnych Sjonistów.

W niedzielę dnia 23. grudnia b. r. odbyło się o godz. 6-ej wiecz. w wypełnionej po brzegi sali Safa-Berura Walne Zebranie Ogólnych Sjonistów. Zebranie otworzył tow. Ch. Neiger wygłaszając wspomnienie pośmiertne zmarłym w ciągu bieżącego roku członkom partji sjonistycznej. Obecni przez powstanie uczcili pamięć zmarłych.

Następnie wygłosił tow. Ch. Neiger referat na temat: „Ogólna sytuacja w sjoniźmie". Referent w obszernych wywodach omówił cały szereg aktualnych kwestyj sjonistycznych w Palestynie i w Golusie. Reasumując dochodzi do konkluzji, iż wchodzimy obecnie w nowy okres pracy, który z pewnością przyczyni się do przyspieszenia tempa w realizacji naszych ideałów (Burzliwe oklaski).

Zabiera głos tow. Dr. Spann, który w wyczerpującym, niemalże jednogodzinnym referacie, na temat: „Sprawozdanie z naszej pracy palestyńskiej i dalsze nasze zadania" omówił wszystkie problemy palestyńskie, szczególny nacisk kładąc na Keren Kajemeth i Keren Hajessod i podkreślając wielką odpowiedzialność, którą dźwiga na sobie Ogólna Partja Sjonistyczna. Przechodząc do stosunków lokalnych, krytykował dotychczasową działalność ustępującego komitetu lokalnego i proponował podział pracy w przyszłym komitecie lokalnym przez utworzenie całego szeregu resortów. Wreszcie zaznaczył tow. Dr. Spann wielką rolę młodzieży w ruchu sjonistycznym i wyraził życzenie, by w przyszłości bardziej się naszą młodzieżą zainteresowano. (Burzliwe oklaski).

Jako 3-ci z rzędu referował tow. Józef Heuman na temat: „Położenie gospodarcze Żydów w Polsce i wynikające stąd zadania i obowiązki partji sjonistycznej". Tow. Heuman omówił tragiczne stosunki, w jakich żyje kupiectwo żydowskie uginające się pod obuchem ciężaru wyolbrzymionych podatków. Ten stan dłużej trwać nie może, jeśli się nie chce doprowadzić do zupełnej ruiny wielkich mas kupiectwa, które nie są w stanie znieść niezmiernie wysokich podatków.

Na organizację sjonistyczną spada tedy obowiązek ratowania stanu kupieckiego przed zupełną zagładą. I rzeczywiście nasi przedstawiciele w Sejmie i Senacie stoją wiernie na straży interesów klasy kupieckiej i mamy nadzieję, iż już wkrótce uda im się zmienić te stosunki na lepsze, rząd bowiem poczyna sobie zdawać sprawę z konieczności przeprowadzenia jaknajrychlejszej reformy w tym kierunku. (Oklaski).

Zabiera głos tow. Dr. Schenkel, który wygłosił bardzo interesujący referat na temat: „Nasza praca polityczna". Tow. Dr. Schenkel podnosi znaczenie naszej pracy w Golusie i wykazuje, iż nie wolno się nam ograniczać jedynie do pracy dla Erec. Przechodząc do stosunków lokalnych, podkreśla ostatnie sukcesy odniesione przez sjonistów w Tarnowie przy wyborach do Sejmu, Senatu, Kahału, Kasy Chorych etc. i piętnuje destruktywną i krecią robotę moszków żydowskich, którzy są jedyną przeszkodą w osiągnięciu zupełnego porozumienia ze społeczeństwem polskiem. (Oklaski).

Jako ostatni z rzędu zabiera głos tow. Henryk Spielman, który referuje na temat: „Nasza praca wśród młodzieży". Referent na wstępie podnosi znaczenie młodzieży dla każdego ruchu, poczem przechodząc do obozu sjonistycznego stwierdza, iż obejmuje on ogromną, niemalże przygniatającą większość młodzieży żydowskiej. Młodzież tę charakteryzuje jednakowoż rozbicie ideowe i terytorjalne. Tow. Spielman stwierdza w dalszym ciągu konieczność zjednoczenia młodzieży w ramach jednej wielkiej organizacji i wykazuje dodatnie walory, któreby ruch dzięki unifikacji młodzieży uzyskał. Następnie poświęca referent kaźdej z organizacyj kilka słów, omawiając oddalenie się Szomru od ideologji sjonistycznej i domagając się silnej akcji, którą winna przeprowadzić Organizacja Sjonistyczna celem zmiany istniejącego obecnie kursu w Szomrze, poczem przechodzi do Chalucu, który winien bezwarunkowo wyzwolić się z pod wpływów frakcyjnych i służyć czystej ideologji sjonistycznej. Osobny rozdział stanowi Brith Trumpeldor. Od młodzieży rewizjonistycznej domaga się jedyny dla nas miarodajny imperatyw, to jest sjonizm, aby i nadal pracowała w szeregach ogólno-sjonistycznych, gdyż rozbijając je, przekreśliłaby ona swoje założenie, moralną podstawę swego bytu. W dalszym ciągu swych wywodów podnosi referent upadek ruchu akademickiego, wreszcie przechodzi do roli młodzieży żyd. wobec akcji Keren Kajemeth i Keren Hajessod. Młodzież musi się poczuć narzędziem aktywnem tych 2-ch akcyj naszej odbudowy, gdyż bez tej siły motorycznej są nasze zrzeszenia młodzieży skazane na wegetowanie i mechaniczne odrabianie sjonizmu. Na młodzieży sjonistycznej ciąży wielka odpowiedzialność i od niej tylko zależy, czy ideały nasze przybiorą realne kształty rzeczywistości. (Oklaski).

Następnie wywiązała się bardzo obszerna dyskusja. Jako pierwszy zabiera głos entuzjastycznie witany tow. Dr Chomet. W swem pełnem swady i werwy przemówieniu, nieustannie przerywanem burzą oklasków porusza tow. Dr Chomet największą bolączkę młodzieży: brak lokalu, gdzieby się ona mogła schodzić i pracować. Z ramienia rewizjonistów przemawiają tow. Lerner i Schweber ml., p. Dr. Feig, korzystając z praw goscia porusza sprawę Keren Kajemeth u, tow. Klapholz podnosi imieniem Achdutu, iż akademicka placówka sjonistyczna od całego szeregu miesięcy walczy bezskutecznie o uzyskanie lokalu, wreszcie zabierają jeszcze głos tow. Koscherowa (Organizacja Kobiet) i tow Bienenstok (Agudat Hancar Haiwri).

Na wniosek tow. Dra Reina udzielono ustępującemu komitetowi lokalnemu votum zaufania, poczem wybrano nowy komitet lokalny w następującym składzie: Bienenstok Jakób, Dr. Chomet, Ehrlich Chaim, Dr. Fisch, Fluhr Henryk, Dr. Goldberg, Dr. Grünberg, Heuman Józef, Holländer Henryk, Kohane, Wolf, Koscherowa E., Klapholz Mojżesz, Leiner Szymon, Lerner Selig, Neiger Joachim, Nawotny Moses, Perlbergowa, Dr. Rein, Rapaport Wolf, Reinhold Aron, Dr. Spann, Dr. Schenkel, Schinagel Leopold, Dr. Silberman, Schweber Mojżesz, Spielman Henryk i Wallach Isak.

Nieco zbyt gorliwe stosowanie mandatów karnych.

(n) Każda ustawa czy rozporządzenie władzy rządowej musi mieć swój sens. Zarządzenie minist. spr. wewn. wyposażające organy bezpieczeństwa publ. w moc doraźnego wymierzania mandatów karnych przeciw osobom nieprzestrzegającym przepisów regulujących ruch uliczny nie jest bez uzasadnienia zwłaszcza w miejscowościach o znaczniejszych skupieniach ludzkich. Stosowanie jednak tych przepisów przez organy policyjne w arcygorliwy sposób na prowincji zwłaszcza w dniach świątecznych, kiedy ruch kołowy jest minimalny — doprowadza do absurdu i wywołuje w przeciętnym obywatelu niesłuszną zresztą refleksję, że zarządzenie to w praktyce się aplikuje tylko dla jego szykany. A wiadomo, że nikomu nie wolno nadużywać przysługujących mu z ustawy praw wyłącznie dla szykany drugiej osoby, a chyba w pierwszym rzędzie zasada ta winna się uwypuklać w sposobie obchodzenia się policjanta z każdym bez wyjątku obywatelem.

Jesteśmy jednak świadkami odmiennych smutnych niestety obrazów. Wystarczy w dzień świąteczny przejść ul. Wałową a zobaczy się, jak policjanci zwłaszcza nie daleko postoju autobusów łapią niewinnych przechodniów i strzelają swemi mandatami jak z rogu obfitości. Stróża bezpieczeństwa nie obchodzi, że dozorca domu nie obsypuje piaskiem chodnika, ale nich przechodzień zechce ominąć gołoledź lub pod kątem 90 stopni nie przetnie ulicy, natychmiast jak największy przestępca ścigany jest przez ulicznego wykonawcę Sądów doraźnych. A dziwna rzecz że w niedzielę między 11 a 1-szą w południe, kiedy masami ludzie wystawają u zlotu ul. Katedralnej i Krakowskiej, policja stosuje prawo łaski i nikomu ani uwagi na tę niewłaściwość nie zwraca. Chyba ofiar nie należy szukać tylko wśród Żydów. Mamy nadzieję, że Starostwo ukróci tę anomalję i nie dopuści do skrzywienia intencji słusznych, ale tylko o tyle o ile są z umiarem stosowane, zarządzeń władz centralnych.

Reorganizacja Ezry Chalucowej.

(n) Z ramienia Centrali Ezry Chalucowej w Krakowie bawili u nas w tym tygodniu jej wiceprezes p. Dr. Frommer i sekr. p. Tuchman i odbyli szereg konferencyj z miejscowemi wpływowemi czynnikami sjonistycznemi, które z najrozmaitszych przyczyn w stosunku do jednego z najważniejszych odcinków pracy palestyńskiej od dłuższego czasu nie rejestrują żadnych pozytywnych rezultatów. Przedmiotem i celem wizyty wspomnianych działaczy było powołanie do życia nowego komitetu lokalnego Ezry chlucowej, którego pierwszem i walnem zadaniem będzie przygotowanie i zorganizowanie akcji na rzecz piątej alijy.

Doświadczenie ubiegłych lat nauczyło nas, że problem wyszkolenia i przygotowania elementów imigracyjnych do Erez ma pryncypalne znaczenie dla odbudowy naszej siedziby narodowej i dlatego jest nakazem chwili, by na tym niewspółmiernie ważnym posterunku pracy narodowej stanęli ludzie z odpowiednim kapitałem kwalifikacji, którzy potrafi stanąć na wysokości swego szczytnego ale odpowiedzialnego zadania.

Walne Zebranie „Achdutu". Dnia 22 grudnia br. odbyło się w sali Safa-Berura nadzwyczajne Walne Zebranie „Achdutu".

Po zagajeniu przez kol. Spielmana i odczytaniu protokółu z ostatniego Walnego Zebrania przez kol. Bienenstoka przystąpiono do sprawozdań. Obszerne sprawozdanie z działalności Związku wygłosił kol. Spielman, a sprawozdanie kasowe złożyła kol. Silbermanówna, poczem na wniosek kol. Oberledera udzielono ustępującemu zarządowi votum ufności.

Nad ustąpieniem Zarządu, a w szczególności prezesa, wywiązała się obszerna, miejscami burzliwa dyskusja, w której zabierali głos kol. Osterweil, Leser, Klapholz, Ehrlich i Schönwetter. Dyskusję zakończył kol. Zygfryd, stawiając wniosek: „Walne Zebranie wzywa kol. Spielmana do ponownego objęcia prezesury". Wniosek przeszedł jednogłośnie.

Wybory nowego Zarządu dały następujący wynik: Prezesem wybrano po raz trzeci kol. Spielmana. W skład Zarządu weszli: kol. Klapholz i Schönwetter (wiceprezesi), Silbermanowna (sekretarz), Herzog (skarbnik) i Ehrlich, Bienenstok, Fuss i Klepłówna jako członkowie. Komisja Rewizyjna: Marmorówna, Leser i Oberleder Sąd honorowy: Dr. Spann, Dr. Chomet i Dr. Schwarz. Rezolucją wzywającą Zarząd do poczynienia wszelkich kroków celem ostatecznego uzyskania lokalu zamknięto Zebranie.

Z „Achdutu". W sobotę dnia 29 grudnia br. o godz. 3-ej pop. w sali Safa-Berura odbędzie się staraniem Akademickiego Związku Sjonistycznego „Achdut" wieczór dyskusyjny z referatem kol. Monka Klapholza na temat: Zadania młodzieży akademickiej w dobie obecnej", na który członków i sympatyków zaprasza Zarząd.

Zjazd Keren-Hajesod. W związku z podaną w ostatnim numerze wiadomością o zjeździe działaczy Keren Hajesod, który miał się odbyć w Tarnowie prostujemy, że zjazd ten odbędzie się dnia 6 stycznia w Krakowie ze współudziałem członka egzekutywy światowej organizacji sjonistycznej prof. Brodeckiego. Prof. Brodecki przyjedzie również do Tarnowa między innemi w charakterze prelegenta na publicznem zgromadzeniu.

Stow. kupców zawiadamia że patenty można nabywać aż do 30/XII br. codziennie w lokalu Stow. od godz. 7 do 9 wieczór.

Z kahału. Od p. Simy Kellnerowej z Wiednia wdowy po błp. prof. Dr. Leonie Kellnerze otrzymała tut. Żyd. Gmina Wyznaniowa serdeczne pismo, zawierające gorące podziękowanie za złożone wyrazy współczucia z powodu zgonu Jej Męża. Pani Kellnerowa zarazem ofiarowała dla uczczenia Pamięci Zmarłego sto szwlingów na rzecz ubogich Żydów tarnowskiej gminy wyznaniowej.

Org. Kobiet Narodowo-żydowskich w Tarnowie zawiadamia że w sobotę, dnia 29 bm. o godz. 5 popoł. w lokalu org. przy ul. Goldhamera 3 referować będzie Dr. A. Chomet na temat „Praca w Palestynie i w Golusie.

Z powodu braku miejsca obwieszczenie Starostwa w sprawie otwierania i zamykania sklepów umieścimy w następnym numerze.

Tartaki Parowe i Fabryka Obróbki Drzewa

Löw, Holländer i S-ka

Telefon 293.

DESZCZUŁKI POSADZKOWE

wykonywują i dostarczają posadzki parkietowe i dębowe I. jakości.

Markus Wachsmann

TARNÓW, ul Wałowa 29.

HADEL SLEDZIE

i wyrób konserw rybnych

POLECA

wszelkiego rodzaju śledzie i konserwy rybne własnego wyrob i zagr.

Futra damskie, męskie
i skórki wszelkiego rodzaju.
Kupuje wszelkie surowe skórki, lisy, kuny, tchórze i t. d.
Zygmunt Kerner dawniej H. S. Kerner

Hotel „City“
Restauracja Weissa w Tarnowie
ul. Wałowa 19.
Centralne ogrzewanie, wodociąg w każdym pokoju Sala na bankiety.
Telefon 139 Telefon 139.

Firma BURSZTYN w Tarnowie
KRAKOWSKA 22 róg Kaczkowskiego 1
poleca płaszcze najnowszego fasonu z własnego wyrobu po cenach konkurencyjnych.

Zakłady przemysłowe „TARNOWIANKA“
SAFIER i EKSTEIN w Tarnowie
polecają niniejszem swoje wyroby pierwszorzędnej jakości
obejmujące
1. Fabrykę dachówek, cegieł i dren
oraz 2. fabrykę drutu i gwoździ.

„WAWEL“ B. Scheinok, Tarnów
UL. KRAKOWSKA 13.
Specjalny skład koszul, krawatek i towarów galanteryjnych

HELENA GRÜN
Tarnów, Sobieskiego 2.: poleca wszelkiego rodzaju suknie, bluzki i swetry.

Przedsiębiorstwo dla robót szklarskich i lakierniczych
Maks Owide Tarnów Szeroka 5
Poleca oszklenia wszelkiego rodzaju i dla P. T. budujących dogodne warunki spłaty. Rok założenia 1880

A. SCHIFF, Tarnów
ul Szeroka 4
Skład towarów żelaznych
Poleca okucia budowlane kuchenne i meblowe

Koncesjonowany Zakład Instalacyjny
JÓZEF FRISCH W TARNOWIE
UL. WAŁOWA 13 (naprzeciw Kasy Oszczędności).
Instalacje oświetlenia gazowego, wodociągów, łazienek, klozetów, umywalń, studzień, pomp, kanalizacje i inne urządzenia sanitarne, tak w miejscu jakoteż na prowincji

Związek Kredytowy w Tarnowie
Spółdzielnia z ogr. odpow.
UL. BERNARDYŃSKA 23 — Nr. TELEFON 457.
Przyjmuje weksle do inkasa, wkłady oszczędnościowe, udziela pożyczki, eskontuje weksle i załatwia wszelkie w zakres bankowości wchodzące czynności.

Znana w całem państwie chemiczna pralnia, farbiarnia i plisownia „TĘCZA“ — centrala w Krakowie, filja w TARNOWIE. Wałowa 19 wykonywa wszystkie w jej zakres wchodzące roboty ze znaną starannością. Przyjmuje się również bieliznę do prania

Szymon Leiner Tarnów, Goldhamera 3
PRACOWNIA ART. ŚLUSARSKA
Wykonuje wszelkie roboty ślusarsko - budowlane i konstrukcje żelazne jakoteż wszelkie reperacje.

PRACOWNIA KONFEKCJI DAMSKIEJ
ELIASZA REINA W TARNOWIE
RYNEK 23.
Wykonuje wszelkie roboty w zakres krawiectwa damskiego wchodzące
PO CENACH PRZYSTĘPNYCH.

Skład papieru, tektury i fabryka torb papierowych
Wolf Götzler, Tarnów
Wałowa 49. — — Telefon Nr. 366.

Izrael Osterweil, Tarnów Lwowska 7
TELEFON 425.
wykonuje ubiory męskie z zagranicznych jakoteż krajowych materjałów według najnowszych żurnali
CENY PRZYSTĘPNE. Warunki DOGODNE.

FABRYCZNY SKŁAD SUKNA
M. H. BALSAM, TARNÓW, Lwowska 7.
Telefon Nr. 81. Telefon Nr. 81.
Z okazji nadchodzących świąt sprzedaję modne towary sukienne po cenach konkurencyjnych.

Na gwiazdkę sprzedaje po cenach znacznie zniżonych
I. Fleischer Tarnów, Wałowa 11.

Jüdisches Volksblatt
Bielsko, Śląsk.
Einziges in deutscher Sprache erscheinendes jüdisches Organ in Polen. Bezugspreis Zł: 4.50 vierteljährl.

Izak Achler, **Tarnów Rynek 4 (Pasaż Tertila)**
Pierwszorzędny męski zakład krawiecki wykonuje wszelkie roboty z dostarczonego i własnego materjału

כשר GARKUCHNIA i PIWIARNIA כשר
Wolf Taubenfeld, Tarnów
PIERWSZA ELEKTRYCZNA FABRYKA WĘDLIN KOSZERNYCH. WYROB WIEDEŃSKI i KRAKOWSKI
Fabryka: LWOWSKA 7. Mieszkanie: W. SCHODY 11

Dawid Götzler
Tarnów, Lwowska 17.
Skład śledzi i wyrób moskali.

Majer Sessler Tarnów, Wałowa 13.
poleca skórki futrzane w różnych gatunkach.
Kupuje surowe tchórze, lisy i kuny.

Leon Rachmil, Tarnów
TARGOWA 4.
Skład kapeluszy męskich i dziecinnych „Specjalność „Borsalino“ „Hückel-superior“ „Goeppert“ — „Lion“ i inne. Stale najnowsze modele. —

H. EDER, Tarnów, ul. Wałowa 28
Towary galanteryjne i kosmetyczne.
Ceny konkurencyjne

R. SCHIFF
Magazyn okryć damskich
W TARNOWIE, KATEDRALNA 5.

M. Margulies Tarnów, Wałowa 1.
Magazyn i pracownia towarów jubilerskich złotych, srebrnych i wyrobów z chińskiego srebra — Wielki wybór zegarków szwajcarskich „Omega“ „Schaffhausen“ „Doxa“ itp

Główny skład papieru i przyborów szkol.
W. SPIRA, Tarnów
Wałowa 24. Telefon 222.

A. Brand i H. Weiman
TARNÓW, Krakowska 2
„Magazyn nowości“ towarów galanteryjnych i modnych.

S. Eichhorn, Tarnów Lipowa 19
FABRYKA GALANTERJI ŻELAZNEJ
wykonuje wszelkie roboty ślusarsko - budowlane.

Zakład krawiecki M. SEIDENA
Tarnów, Wałowa 9
poleca wszelkie roboty z materjałów angielskich i krajowych według najnowszych modeli po cenach przystępnych.
WARUNKI DOGODNE WARUNKI DOGODNE

M. Frand i Stiel Tarnów, Lwowska 2
Wyrób walizek wszelkiego rodzaju, teczek skórzanych ceratowych oraz torb do zakupna Przyjmuje się wszelkie naprawy

Szyby, lustra, kit pokostowy. Dachówki szklane i najtaniej, najlepiej, najrychlej dostarcza
FABRYCZNY SKŁAD SZKŁA OKIENNEGO
ELIASZ UNGER W TARNOWIE
PLAC POD DĘBEM — — TELEFON 121.

M. Blumenkranz Tarnów, Wałowa 25.
SKŁAD TOWARÓW ELEKTRO- i RADJOTECHNICZNYCH oraz ARTYKUŁÓW GALANT.

JAKOB A. GRUSCHOW Tarnów
HURTOWNY
SKŁAD TOWARÓW GALANTERYJNYCH

Israel Schenkel, Tarnów **Wałowa 37.**
Towary galanteryjne i modne
Pończochy w wszystkich gatunkach. Trykoty i artykuły toaletowe. Bibułki i tutki cygaretowe wszelkich wyrobów.

Tow. Eskontowe w Tarnowie
Spółdzielnia z ogr. odp.
Przyjmuje inkaso weksli i winkulacje na wszystkie miejscowości w kraju na dogodnych warunkach, eskontuje weksle swoich członków, przyjmuje wkłady oszczędnościowe od 5 zł. wzwyż oraz uskutecznia przekazy pieniężne do Palestyny i realizuje kupony dywidendowe „JEWISH - KOLONIAL - TRUST“.

עברים, אל תחמיצו את השעה!
השתמשו בשבוע הזול ורכשו לכם ממיטב הספרות העברית.
פרוספקטים תשיגו חנם.
יצא לאור ונמצא למכירה „הכוכב“ שבועון לבני הנעורים וזה תכנו:
החשמונאי הקטן (שיר) - יצחק קצנלסון.
סביבון פסול (ספור) - ל. חזן.
דמי חנוכה (מחזה) - אברהם ווינברג.
בית מסחר ספרים:
Kanner - Weinberg, Tarnów, Wałowa 5.

FABRYKA CUKIERKÓW
HERMAN IZRAELOWICZ
TARNÓW, ul. WAŁOWA 28.

DAWID BETRÜBNISS
HANDEL DELIKATESÓW
TARNÓW ul. WAŁOWA 23.

Już nadeszły do firmy
M. Süsser w Tarnowie
ul. Krakowska 23. tel. 152.
najnowsze modele płaszczy damskich we wielkim wyborze po cenach niższych Cała kolekcja do oglądnięcia bez zobowiązania.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Ch. Friedman. — Drukiem Izaka Engelberga w Tarnowie.